

Die Internatzionale de sa Limba Mama

Sa Die Internatzionale de sa Limba Mama est istada istituida in su 1999 dae s'Unesco, pro promòvere sa diversidade linguistica e culturale e su multilinguismu. Est tzelebrada in totu su mundu in amentu de unu episòdiu drammàticu

acontèssidu su 21 freàrgiu 1952, acanta bator istudiantes bengalesos de s'Universidade de Dacca, fiant istados ochidos dae sa politzia de su chi tando fiat su Pakistàn orientale, mentras revendicaiant s'ufitzialidade de sa limba issoro, su bengalesu.

Comente sustentaiat Nelson Mandela: “Faeddare a calicunu in una limba chi cumprendet cunsentit de lòmperu a su cherbeddu suo. A ddi faeddare in sa limba mama sua significat a lòmperu a su coro suo”.

Sa limba mama est sa limba de su coro, de is sentidos e de is afetos primàrios. Pro unu pipiu, est a s'ispissu sa limba de is primas esperiènzias culturales, de is giogos, de is anninias, de sa complitzidade e de is primos cuntados. Su còdighe maternu cuntenet paràulas de denghe, chi consolant, bègiant, incoragint, insinnant e influentzant a fundu s'istòria nostra e s'imàgine de su mundu chi gràtzias a issos nos costruimus.

Sa limba mama est sa ‘prima’ limba chi no impedit is sutzessivos aprendimentos ma, a s'imbesse, aberit a limbàgios noos e a abidades cognitivas e metacognitivas.

Sa die de tzelebratzione de sa Limba Mama est s'occasione pro connòschere, reconnòschere e avalorare is limbas de su bìvere fitianu nostru (in iscola o in su traballu) e riflètere subra de is cambiamentos in cursu in sa sotziedade nostra.

Cales limbas si faeddant oe in SÀrdigna e Itàlia? Acanta a is variedades dialetales – in tzertos cuntostos ancora difùndidas e praticadas meda – bi sunt is dòighi limbas de is minorias (su friulanu, s'islovenu, su tedescu, su ladinu, s'otzitanu, su sardu ...), reguladas dae apòsita lege.

E posca bi sunt is limbas de immigratzione noa, chi sunt parte istruturale de su paisàgiu linguìsticu, visivu e sonoru, de is territòrios nostros: su rumenu, s'àrabu, s'albanesu, su tzinesu, s'ispagnolu.

E est mescamente in s'iscola de oe, semper prus multiculturale e plurilingue, chi est netzessàriu a dare valore a is limbas in cuntatu, sutaliniende chi totu is limbas tenent deretu de intrare in classe, mancari est s'italianu a èssere sa limba privilegiada de s'iscola.

Sa ricurrèntzia de sa Die Internatzionale de sa Limba Mama podet èssere s'occasione pro connòschere is biografias linguìsticas de is istudiantes e rilevare is cumpetèntzias in sa limba de origine; pro avalorare is potenzialidades de sa limba materna pro favorire s'aprendimentu de una segunda e de tres limbas; pro dare visibilitade a sa pluralidade linguìstica in is ispàtzios de s'iscola e dd'avalorare a traessu de is momentos de sa narratzione de contos, textos literàrios e libros bilingues.

Prestare atentzione a is paràulas de cada pipiu – in italianu, in sardu, in dialetu o in una àtera limba mama – significat tènnere paris is istòrias, mantènnere in vida is diferentes bisiones de su mundu, permitende a cadaunu de giùghere sa boghe sua.

In Sardgina, terra plurilingue in manera istòrica – ue acanta a s'italianu si faeddant su sardu, su tabarchinu, su gadduresu, su tataresu, s'algheresu – est naturale acollire, ascurtare e avalorare totu is variedades linguìsticas e dialetales de su territòriu e de is abitanti suos.

Is deretos linguìsticos faghent parte de is deretos fundamentales de is pessones e de is comunidades de totu su mundu e a s'ispissu, sunt negados. Su valore de is limbas “diferentes” de cuddas majoritàrias, e s'importu issoro, sunt reconnotos cun difficultade; ma s'amparu issoro e valorizatzione, imbetzes, sunt importantes fintzas pro dare contenuti beros a sa democratzia.

Boddidu dae: <https://arlef.it/it/progetti/zornade-internazionale-de-lenghe-mari/>